

Сучасна середня та вища літературна освіта: шляхи удосконалення

Мета дисципліни - глибоке ознайомлення з проблемами сучасної літературної освіти та осмислення шляхів її вдосконалення у відповідності до викликів новітнього часу. Програма охоплює історію літературної освіти, її сучасний стан, необхідність реформування, умови посилення навчально-розвиваючого сенсу, міжпредметну інтеграцію, мистецтво програмування, творчі роботи, компетентності вчителя-словесника та підручники.

Автор курсу: д.філол.н., професор Григорій Клочек

Історія та реформування літературної освіти

«Золотий вік»

Роль літературної освіти в духовному розвитку людства. Важливість компетентності «розуміння тексту» як основної компетентності.

Сучасний стан

Причини, чому література перестала бути «королевою». Когнітивні дисонанси сучасної літературної освіти, зокрема ЗНО як недостатньо ефективний чинник.

Літературна освіта відігравала ключову роль у духовному розвитку, але зараз потребує реформування. Важливо повернути компетентність «розуміння тексту» та вирішити проблеми, такі як неефективність ЗНО.

Умови посилення навчально-розвиваючого сенсу літератури

1 Навчальний час
Достатньо часу для глибокого осягнення твору.

2 Нові програми
Програми з творами, що мають притягальну силу.

3 Учитель
Професійна підготовка для відкриття смислів твору.

Існуюча програма не враховує зміни психофізіологічного характеру сучасних учнів. Щоб повернути розвиваючий потенціал, потрібні час, нові програми та кваліфіковані вчителі.

Міжпредметна інтеграція: обґрунтування необхідності

Актуальність

Причини

Особливості

Актуальність проблеми міжпредметної інтеграції в сучасній школі, причини, котрі зумовили цю потребу та особливості інтеграції навчальних предметів «українська література», «українська мова», «світова література».

Принципи створення оновлених програм з літератури

1

Націоцентризм

2

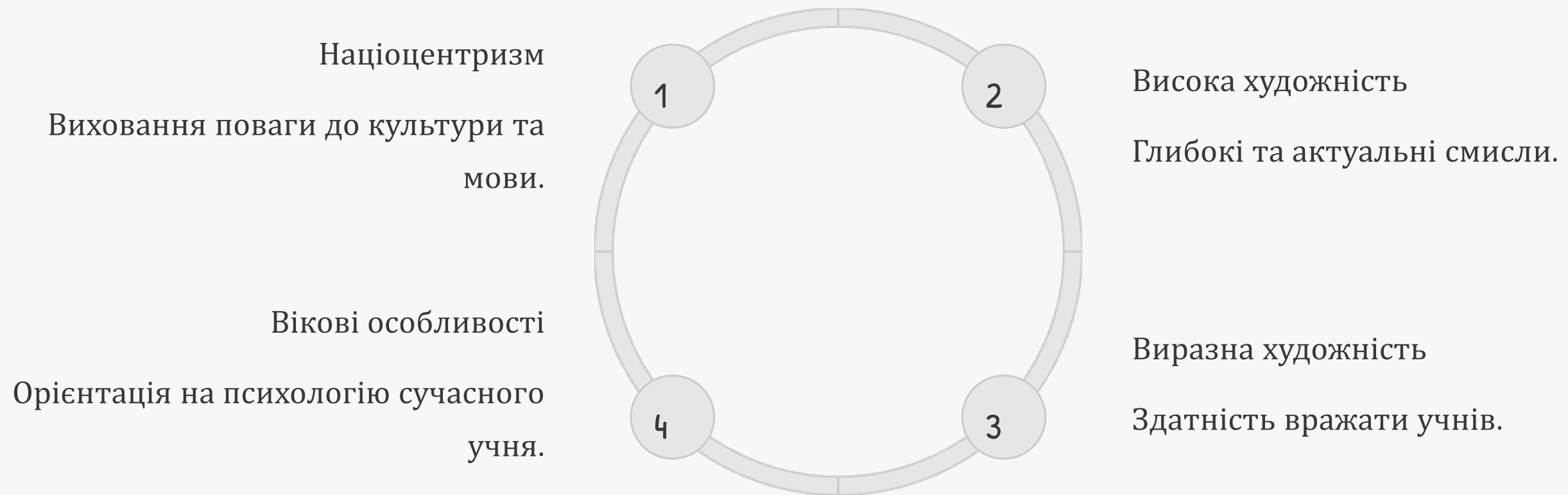
Висока художність

3

Виразна художність

Програма має бути націоцентричною, складатись з високохудожніх творів, мати виразну художність, враховувати вікові особливості учнів, виділяти достатньо навчального часу та бути інтегрованою.

Мистецтво програмування: шість принципів

Шість принципів формування програми з літератури: націоцентризм, висока художність, виразна художність, орієнтація на вікові особливості учнів, достатньо навчального часу та мистецтво інтеграції.

Творчі роботи: есеї

Мобілізація інтелекту

Осмислення проблеми та пошук форм вираження.

Розвиток мислення

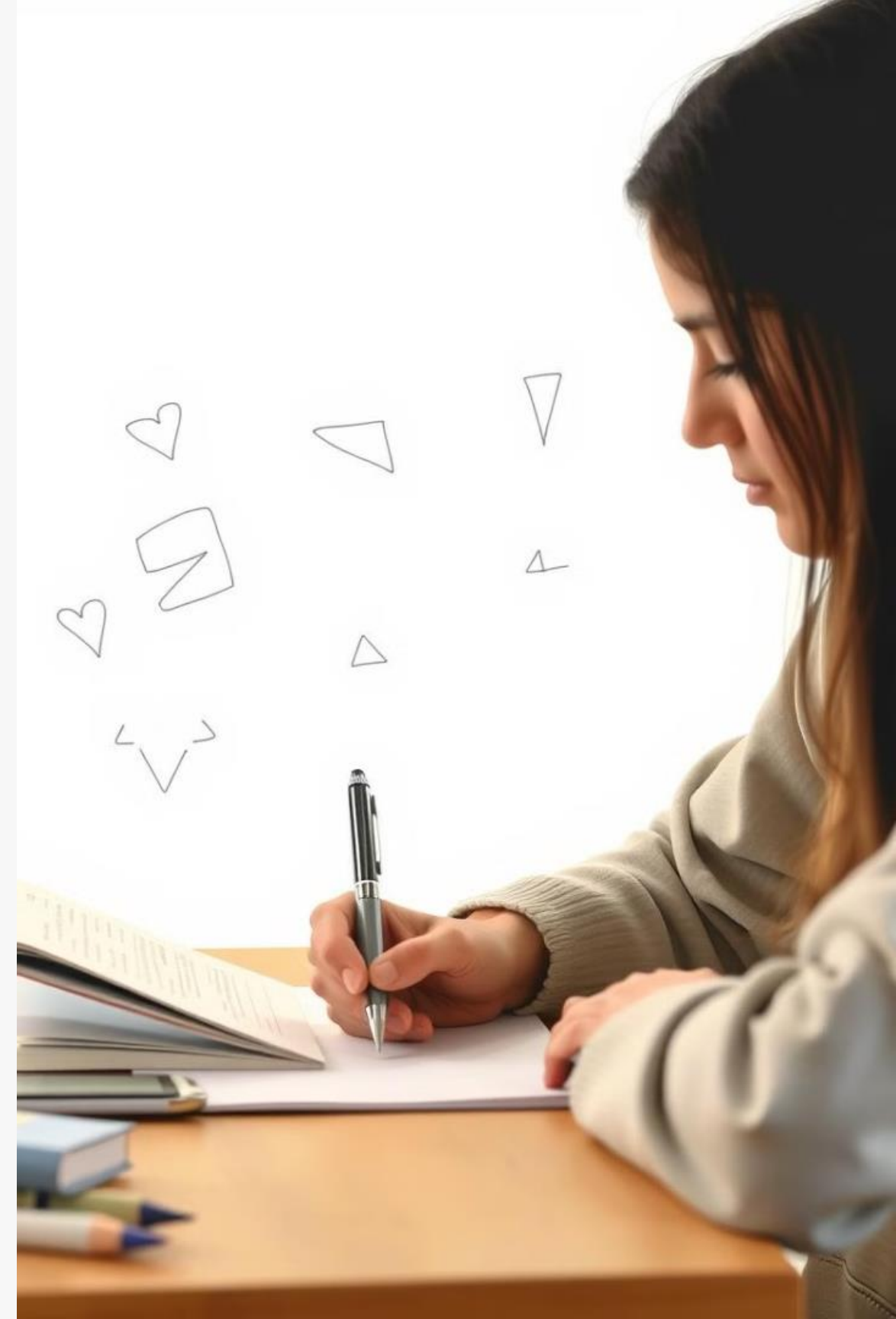
Організація мислення та висловлювання.

Особисті думки

Висловлення особистих вражень.

Есе - це висловлення особистих думок та вражень. Навчальна ефективність есе визначається мобілізацією інтелектуальних можливостей та розвитком мислення.

Компетентності учителя-словесника

Учитель повинен володіти теорією літературного твору, методикою аналізу тексту та риторикою. Володіння словом є основною зброєю вчителя.

Підручники і супровідна методична література

3

Вимоги до методичної складової підручників.

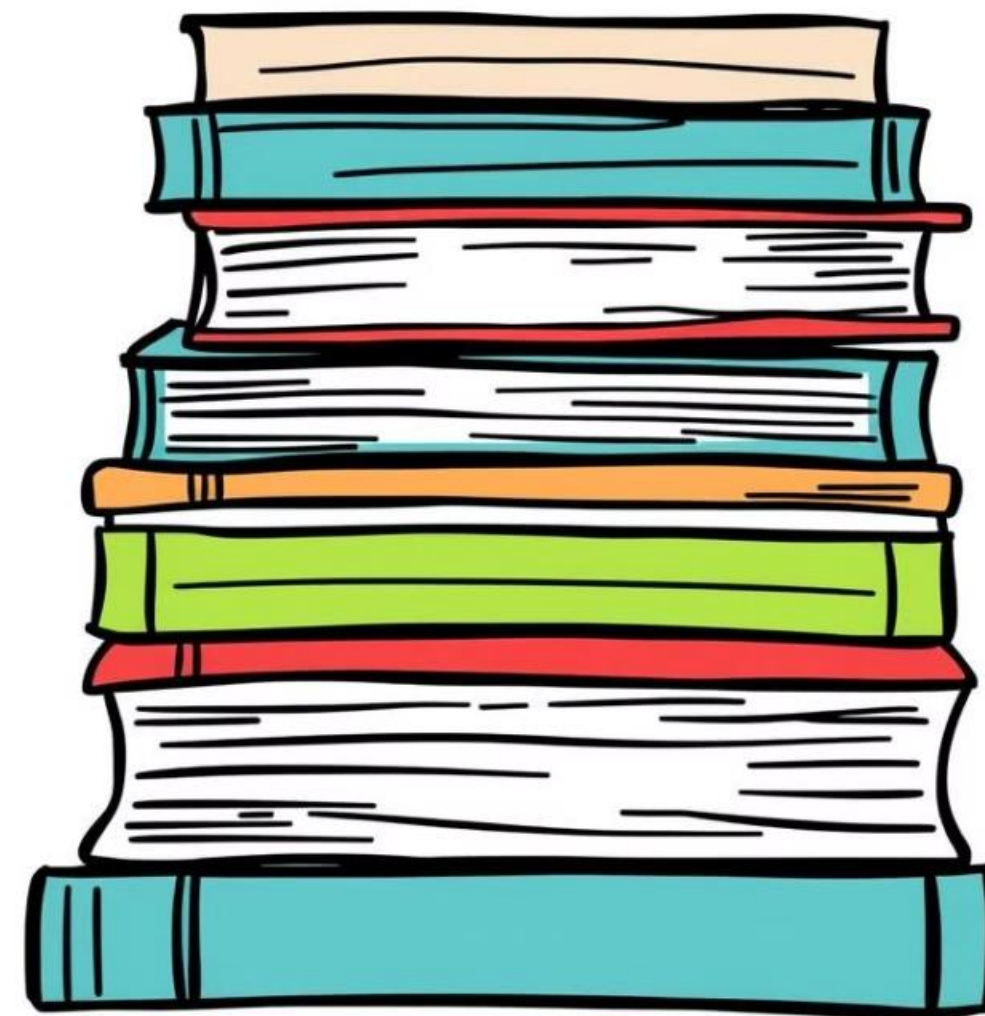
5-9

Класи, для яких створюються підручники хрестоматійного типу.

10-11

Класи, для яких потрібні суттєві зміни у підручниках.

Необхідно створювати нове покоління підручників та методичної літератури, яке відповідало б потребам нової української школи. Важливо оптимізувати методичну складову підручників.

Супровідна методична література: основні жанри

Навчальний посібник-хрестоматія

Монографічне вивчення творчості письменника.

Монографічний розгляд твору

Зорієнтований на шкільну аудиторію.

Супровідна методична література має складатися з навчальних посібників-хрестоматій та монографічних розглядів окремих творів, зорієнтованих на шкільну аудиторію.